Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 116 (7677) | Нядзеля, 25 чэрвеня 1944 г. | Цана 20 к.

Войскі Чырвонай Арміі, прарваўшы абарону праціўніка на паўночны захад і на поўдзень ад Віцебска, на аршанскім і на магілеўскім напрамках, наносяць сакрушальныя ўдары па нямецка-фашысцкіх захопніках і паспяхова прасоўваюцца наперад. Родная Чырвоная Армія вызваляе беларускую зямлю ад фашысцкіх нягоднікаў.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі МЕРАЦКОВУ

Войскі КАРЭЛЬСКАГА фронта, пры падтрымцы з фланга суднаў Ладажскай ваеннай флатыліі, перайшоўшы ў наступленне на поўнач і на ўсход ад ЛАДЗЕЙНАЕ ПОЛЕ, фарсіравалі раку СВІР на ўсім фронце ад Онежскага возера да Ладажскага возера, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка і, прасунуўшыся наперад на працягу трох дзён наступальных баёў ад 20 да 30 кілометраў, занялі больш 200 насялёных пунктаў, сярод якіх ПАДПАРОЖЖА, СВІРСТРОЙ, ВАЗНЯСЕННЕ, МІХАЙЛАЎСКАЕ, МЕГРОЗЕРА, ПЕЧНАЯ СЕЛЬГА, БЯРЭЖНАЯ, МІКЕНЦЬЕВА.

У баях пры фарсіраванні ракі СВІР і прарыве абароны праціўніка вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта КРУЦІКАВА, генерал-лейтэнанта МІРОНАВА, генерал-маёра ГНЕДЗІНА, генерал-маёра МІКУЛЬСКАГА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕВА, генерал-маёра ЛЯШЧЫНІНА, генерал-маёра АБСАЛЯМАВА, генерал-маёра САПЕНКА, контр-адмірала ЧЫРОКАВА, палкоўніка МАСКАЛЁВА, палкоўніка ВІНДУШАВА, палкоўніка БЛАЖЭВІЧА, палкоўніка КАЛІНОЎСКАГА, палкоўніка ЗАПІРЫЧА, інжынер-капітана І ранга ГУДЗІМАВА, падпалкоўніка БЛАК; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі ДЗЕГЦЯРОВА, генерал-маёра артылерыі БРАЖНЁВА, генерал-маёра артылерыі ПАЎЛАВА, генерал-маёра артылерыі ВАЯВОДЗІНА; танкісты генерал-маёра танкавых войск ШНЕЙДЭР, падпалкоўніка ТЯРЭНЦЬЕВА, маёра ТАРЧЫЛІНА, маёра ЕМЕЛЬЯНАВА, маёра КРОТАВА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі СОКАЛАВА, палкоўніка МІНАЕВА, палкоўніка КАЛУГІНА, палкоўніка УДОНІНА, палкоўніка ЛАРУШКІНА і сапёры генерал-лейтэнанта інжынерных войск ХРЭНАВА, генерал-маёра інжынерных войск ІЛЬІНА, падпалкоўніка АРШБА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назвы «СВІРСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 24 чэрвеня, у 20 гадзін 30 мінут сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам Карэльскага фронта, якія фарсіравалі раку СВІР і прарвалі абарону праціўніка,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі пры фарсіраванні ракі СВІР і прарыве абароны праціўніка.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецка-фінскім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

24 чэрвеня 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генералу арміі БАГРАМЯНУ

Войскі 1-га ПРЫБАЛТЫЙСКАГА фронта, перайшоўшы ў наступленне, пры падтрымцы масіраваных удараў артылерыі і авіяцыі, прарвалі моцную, глыбока эшаланіраваную абарону віцебскага ўмацаванага раёна немцаў, на паўночны захад ад горада ВІЦЕБСК, на ўчастку працягласцю 35 кілометраў, прасунуліся ў глыбіню за два дні наступальных баёў ад 20 да 40 кілометраў і, пашырыўшы прарыў да 80 кілометраў па фронту, выйшлі да ракі ЗАХОДНЯЯ ДЗВІНА на ўчастку 35 кілометраў.

У баях пры прарыве абароны немцаў вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ЧЫСЦЯКОВА, генерал-лейтэнанта БЕЛАБАРОДАВА, генерал-лейтэнанта ВАСІЛЬЕВА, генерал-маёра РУЧКІНА, генерал-лейтэнанта ЕРМАКОВА, генерал-маёра ФЕДЗЮНЬКІНА, генерал-маёра ЛЮХЦІКАВА, генерал-маёра ХВАСТОВА, генерал-маёра ВЛАСАВА, генерал-маёра ЧЭРНІКАВА, генерал-маёра БАКСАВА, генерал-маёра СІВАКОВА, генерал-маёра КУЧАРАВЕНКА, палкоўніка ШКУРЫНА, палкоўніка ГНЕДЗІНА, палкоўніка ЛУЦКЕВІЧА, палкоўніка ЧОРНАУС; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі ХЛЕБНІКАВА, генерал-маёра артылерыі БАЖАНАВА, генерал-маёра артылерыі МАКАРАВА, генерал-маёра артылерыі ШЧЭГЛОВА, генерал-маёра артылерыі САМБОРСКАГА, палкоўніка СЦЕПАНЕНКА, палкоўніка МІРОНАВА, палкоўніка МЕЛЬНІКАВА, падпалкоўніка МІХАЙЛАВА; танкісты генерал-маёра танкавых войск СКАРНЯКОВА, палкоўніка ПАДКОЎСКАГА, палкоўніка САДОЎСКАГА, палкоўніка КАЛІНІНА, палкоўніка ВОЛКАВА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі ПАПІВІНА, палкоўніка ТІХАМІРАВА, палкоўніка АЛЯКСАНДРАВА, палкоўніка КУРБАТАВА, маёра МАРЦЬЯНАВА і сапёры генерал-маёра інжынерных войск КОСАРАВА, генерал-маёра інжынерных войск КАЛМАКОВА, палкоўніка КУЧУРУК, палкоўніка СЦЕЦІШЫНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назвы «ВІЦЕБСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 24 чэрвеня, у 22 гадзіны 30 мінут сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Прыбалтыйскага фронта, якія прарвалі абарону немцаў,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях пры прарыве абароны праціўніка.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

24 чэрвеня 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Генерал-палкоўніку ЧЭРНЯХОЎСКАМУ

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, пры падтрымцы масіраваных удараў артылерыі і авіяцыі, прарвалі вельмі ўмацаваную і развітую ў глыбіню абарону віцебскага ўмацаванага раёна немцаў, на поўдзень ад горада ВІЦЕБСК, на ўчастку працягласцю 30 кілометраў, прасунуліся ў глыбіню за два дні наступальных баёў да 25 кілометраў і пашырылі прарыў да 80 кілометраў па фронту, вызваліўшы больш 300 насялёных пунктаў.

Адначасова, на ОРШАНСКІМ напрамку войскі фронта прарвалі моцную, глыбока эшаланіраваную абарону праціўніка, на поўнач ад ракі ДНЕПР, на фронце працягласцю 20 кілометраў і прасунуліся наперад да 15 кілометраў.

У баях пры прарыве абароны немцаў вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта КРЫЛОВА, генерал-лейтэнанта ЛЮДНІКАВА, генерал-лейтэнанта ГАЛІЦКАГА, генерал-лейтэнанта ГЛАГОЛЕВА, генерал-маёра ПЕРАКРЭСТАВА, генерал-маёра БЯЗУГЛАГА, генерал-маёра КАЗАРЦАВА, генерал-маёра ПАПЛАЎСКАГА, генерал-маёра ВАРАБ'ЁВА, палкоўніка КЛЕЦ, генерал-лейтэнанта КАШАВОГА, генерал-маёра ПРАВАЛАВА, генерал-маёра КВАШНІНА, генерал-маёра АЛЯКСЕЕНКА, генерал-маёра КАЛІНІНА, генерал-маёра ГЛАДЫШАВА, генерал-маёра ЛАСКІНА, палкоўніка БІБІКАВА, палкоўніка КАЖАНАВА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі БАРСУКОВА, генерал-лейтэнанта артылерыі НІЛОЎСКАГА, генерал-маёра артылерыі ДЗЕРОШ, генерал-маёра артылерыі ФЁДАРАВА, генерал-маёра артылерыі РАЖАНОВІЧА, генерал-маёра артылерыі КОЖУХАВА, генерал-лейтэнанта артылерыі СЯМЁНАВА, генерал-маёра артылерыі СЕМІНА, палкоўніка КАВАЛЕНКА, палкоўніка ЛУК'ЯНАВА; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск РОДЗІНА, генерал-маёра танкавых войск МАЛАХАВА, палкоўніка СЕМЯНЮК, палкоўніка КАВАЛЁВА, палкоўніка ДУХОЎНАГА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі ХРУКІНА, генерал-лейтэнанта авіяцыі УШАКОВА, генерал-маёра авіяцыі ГАРЛАЧЭНКА, палкоўніка ПРУТКОВА, палкоўніка ЗІМІНА; сапёры генерал-лейтэнанта інжынерных войск БАРАНАВА, генерал-маёра інжынерных войск ГНЕДОЎСКАГА, палкоўніка ЛУКАШЭНКА, палкоўніка САЛДАЦЕНКАВА, палкоўніка НОВІКАВА і сувязісты генерал-маёра войск сувязі БУРАВА, палкоўніка ПРЫХАДАЙ.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назвы «ВІЦЕБСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 24 чэрвеня, у 24 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 3-га Беларускага фронта, якія прарвалі абарону немцаў, — дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях пры прарыве абароны праціўніка.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

24 чэрвеня 1944 года.

Інфармацыйнае паведамленне

АБ V ПЛЕНУМЕ ЦК ЛКСМ БЕЛАРУСІ

Днямі ў гор. Гомелі адбыўся V пленум Цэнтральнага Камітэта ЛКСМ Беларусі з удзелам сакратароў абкомаў і райкомаў комсамола Беларусі. На пленуме прысутнічалі таксама сакратары падпольных абкомаў і райкомаў ЛКСМБ.

Пленум абмеркаваў пытанні:

а) Аб рабоце комсамольскіх арганізацый у вызваленых ад нямецкіх захопнікаў раёнах Беларусі па ідэйна-палітычнаму выхаванню комсамольцаў і моладзі — дакладчык тав. **Зімянін М. В.**;

б) Аб удзеле комсамольцаў і моладзі вызваленых ад нямецкіх захопнікаў раёнаў Беларусі ў арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў — дакладчык тав. **Мазураў К. Т.**;

в) Аб задачах комсамольскіх арганізацый, працуючых у акупіраваных нямецкімі захопнікамі раёнах Беларусі—дакладчык тав. **Сурганаў Ф. А.**

Па абмеркаваных пытаннях прыняты адпаведныя рашэнні. Пленум абраў сакратарамі ЦК ЛКСМБ тт. Мазурава К. Т., Сурганава Ф. А., Лузгіна В. І., Лівенцава В. І.

У рабоце пленума прымалі ўдзел: сакратар ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнка П. К., Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Наталевіч Н. Я., сакратары ЦК КП(б) Беларусі тт. Малін В. Н. і Гарбуноў Т. С.

З вялікім уздымам удзельнікі пленума прынялі пісьмо правадыру народаў, Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму таварышу Сталіну і пісьмо Цэнтральнаму Камітэту КП(б) Беларусі — таварышу Панамарэнка.

Чырвоная Армія вызваляе беларускую зямлю

Новыя бліскучыя перамогі Чырвонай Арміі зноў выклікаюць захапленне ўсяго свету. Учора сталіца нашай Радзімы Масква тройчы ўрачыста салютавала слаўным совецкім воінам. Чырвоная Армія наносіць новыя сакрушальныя ўдары па ворагу і паспяхова развівае наступленне.

Войскі Карэльскага фронта фарсіравалі раку Свір на ўсім фронце ад Онежскага возера да Ладажскага возера, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка і на працягу трох дзён занялі больш 200 насялёных пунктаў.

Войскі 1-га Прыбалтыйскага фронта, перайшоўшы ў наступленне, пры падтрымцы масіраваных удараў артылерыі і авіяцыі, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на паўночны захад ад горада Віцебск працягласцю 35 кілометраў па фронту і за два дні баёў прасунуліся ў глыбіню ад 20 да 40 кілометраў і, пашырыўшы прарыў па фронту да 80 кілометраў вышлі да ракі Заходняя Дзвіна на ўчастку 35 кілометраў.

Войскі 3-га Беларускага фронта прарвалі вельмі ўмацаваную абарону віцебскага ўмацаванага раёна немцаў на поўдзень ад горада Віцебск на ўчастку працягласцю 30 кілометраў і за два дні баёў прасунуліся наперад да 25 кілометраў, пашырылі прарыў да 80 кілометраў па фронту і вызвалілі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў больш 300 насялёных пунктаў.

Адначасова на Оршанскім напрамку войскі фронта прарвалі абарону праціўніка на поўнач ад ракі Днепр працягласцю 20 кілометраў па фронту і прасунуліся наперад да 15 кілометраў.

На Магілеўскім напрамку нашы войскі перайшоўшы ў наступленне, фарсіравалі раку Проня, прарвалі абарону праціўніка на поўнач ад Чаусы, прасунуліся наперад да 20 кілометраў, пашырыўшы прарыў па фронту да 50 кілометраў і вызвалілі больш 70 насялёных пунктаў.

Новыя перамогі Чырвонай Арміі напоўнілі радасцю і гордасцю сэрцы совецкіх людзей за сваю Совецкую радзіму, за сваіх любімых воінаў. З асаблівай радасцю ўспрыняў гэту вестку наш беларускі народ.

Тры годы нямецка-фашысцкае звяр'ё топча нашу родную зямлю. Немцы ператварылі беларускія гарады і вёскі ў руіны і папялішчы, залілі беларускую зямлю крывёю нашых бацькоў і дзяцей. Але фашысцкім нягоднікам не ўдалося паставіць на калені наш свабодалюбівы народ. З першых дзён вайны беларускі народ бязлітасна знішчае нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сотні тысяч гітлераўцаў знайшлі сабе пагібель у лясах і на палях Беларусі ад трапных партызанскіх куль, кожны дзень у паветра ўзлятаюць дзесяткі варожых паяздоў, аўтамашын і складаў.

Ні на адну хвіліну беларускі народ не губляў упэўненасці ў сваё вызваленне. Ён ведаў, што вялікі Совецкі Саюз, Чырвоная Армія, любімы правадыр таварыш Сталін прыдуць на дапамогу беларусам, вернуць ім жыццё і свабоду.

І вось ідзе яна, доўгачаканая свабода. Ідзе на штыках, танках і гарматах Чырвонай Арміі, кіруемай геніяльнейшым палкаводцам таварышам Сталіным. Ужо вырвана з фашысцкіх кіпцюроў значная частка Беларусі. У сям'ю вольных гарадоў і вёсак вяртаюцца ўсё новыя і новыя гарады і вёскі Беларусі. Ахутаны дымам бітваў наш родны Віцебск, выразна чуюць гарматныя грымоты Магілеў і Полацк, Брэст і Пінск. Зарніца вызвалення ўзнялася над Мінскам і Беластокам, над усёй зямлёй, якая яшчэ заняволена нямецкімі захопнікамі.

Беларускі народ зробіць усё, што ад яго залежыць, каб паскорыць час канчатковага разгрому ворага. Натхнёныя гераічнымі перамогамі Чырвонай Арміі, працоўныя вызваленых раёнаў аддадуць усе свае сілы вялікай справе хутчэйшага аднаўлення народнай гаспадаркі, разбуранай нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Бліскучыя перамогі Чырвонай Арміі натхняюць нашых слаўных беларускіх партызан і партызанак на новыя гераічныя подвігі ў варожым тылу.

Вайна ўступіла ў рашаючую фазу. Фашысцкая Германія прайграла ўжо вайну і стаіць перад непазбежнай катастрофай. Цяпер ёй прыдзецца ваяваць на тэрыторыі Еўропы як супроць Чырвонай Арміі, так і супроць войск нашых саюзнікаў—Англіі і ЗША. Яшчэ некалькі магутных удараў і вораг будзе канчаткова разгромлены.

Беларускі народ ад усёй душы вітае сваю горача любімую Чырвоную Армію — вызваліцельніцу. Новымі партызанскімі ўдарамі па варожых тылах, напружанай работай па аднаўленню народнай гаспадаркі ў вызваленых ад ворага раёнах дапаможам Чырвонай Арміі граміць нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Слава доблеснай Чырвонай Арміі і яе Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну!

Кожнаму гектару пасеваў—клапатлівы догляд

БУДА-КАШАЛЁВА. **(Па тэлефону).** Калгасы раёна прапалолі звыш 3.000 гектараў ярыны. Наперадзе ідуць калгасы імені Сталіна, Патапаўскага сельсовета, імені Варашылава, Губіцкага сельсовета, якія заканчваюць першую праполку. У калгасе «Чырвоная Беларусь» ачышчаны ад пустазелля пасевы пшаніцы, ячменю, аўса, поляцца лён і гародні́я культуры.

ДОБРУШ. **(Наш кар.).** 3.448 гектараў пасеваў прапалолі калгасы раёна. Калгасы Агародня-Гомельскага і Кармянскага сельсоветаў прапалолі лён і заканчваюць прапопку зернавых культур. Добра ідзе праполка ў калгасах Пераростаўскага сельсовета.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 24 ЧЭРВЕНЯ

Войскі КАРЭЛЬСКАГА фронта на поўнач ад ОНЕЖСКАГА возера, зламіўшы супраціўленне праціўніка, поўнасцю авалодалі вялікім раённым цэнтрам Карэла-Фінскай ССР горадам МЯДЗВЕЖЖАГОРСК.

Войскі таго-ж фронта, развіваючы наступленне на поўнач і на ўсход ад ЛАДЗЕЙНАЕ ПОЛЕ, фарсіравалі раку СВІР на ўсёй працягласці ад ОНЕЖСКАГА возера да ЛАДАЖСКАГА возера і, прарваўшы вельмі ўмацаваную абарону праціўніка, прасунуліся наперад за тры дні наступальных баёў ад 20 да 30 кілометраў, занялі больш 200 насялёных пунктаў, сярод якіх МІХАЙЛАЎСКАЕ, МЕГРОЗЕРО, ПЕЧНАЯ СЕЛЬГА, БЯРЭЖНАЯ, МІКЕНЦЬЕВА.

На паўночны захад і на захад ад горада ВІЦЕБСК нашы войскі, працягваючы паспяховае наступленне, за два дні баёў прасунуліся наперад ад 20 да 40 кілометраў і пашырылі прарыў да 80 кілометраў па фронту. За 24 чэрвеня на гэтым участку фронта нашымі войскамі вызвалена больш 200 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты ХОДАРАЎКА, ДОЎГАЯ НІВА, ПРЫГУНОВА, МЯСАЕДАВА, ЗАЛЕССЕ, ЗАГОР'Е, МІШКАВІЧЫ, БАРАНОЎСКІЯ, ВІШНЕЎКА, КУЦІНА, АНДРОСАВІЧЫ, ДУБРОЎСКАЯ, УЖЛЯЦІНА і чыгуначная станцыя ЛОЎЖА. Нашы войскі вышлі да ракі ЗАХОДНЯЯ ДЗВІНА на фронце 35 кілометраў.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад горада ВІЦЕБСК нашы войскі, працягваючы развіваць наступленне, за два дні баёў прасунуліся наперад да 25 кілометраў і пашырылі прарыў да 85 кілометраў па фронту. За 24 чэрвеня на гэтым участку фронта нашымі войскамі вызвалена больш 150 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты РОГІ, ЗААЗЕР'Е (8 кілометраў на паўднёвы захад ад ВІЦЕБСКА), ХАМІШЧАВА, ПЛІСЫ, ЗАМАШЧЭННЕ, ЗАДАРОЖЖА, ВЕРХНЯЯ і НІЖНЯЯ АЛЯКСАНДРАВА, ФІЛЕВА, СКОЧ, ВЕРХНЯЯ і НІЖНЯЯ ГРАДА, ЛУЧЭСА, БАЛЬШАЯ ШЧЫТАЎКА, РЫЖЫКІ і чыгуначныя станцыі САСНОЎКА, ЛУЧКОЎСКАЯ.

На ОРШАНСКІМ напрамку нашы войскі, перайшоўшы ў наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на поўдзень ад БАБІНАВІЧЫ на фронце працягласцю 20 кілометраў і, перамагаючы моцнае супраціўленне немцаў, прасунуліся ў глыбіню да 15 кілометраў. Нашымі войскамі занята больш 50 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты АЗЯРЫШЧА, ВЕРАЦЕЯ, ОСТРАЎ ЮР'ЕЎ, ШЫБАНЫ, СТАРЫНА, ЗАМОШША, СТАРЫЯ ХАЛМЫ, ЗАБЕЖНІЦА.

На МАГІЛЕЎСКІМ напрамку нашы войскі, перайшоўшы ў наступленне, фарсіравалі раку ПРОНЯ, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на поўнач ад ЧАУСЫ і прасунуліся наперад да 20 кілометраў, пашырыўшы прарыў да 50 кілометраў па фронту. Нашымі войскамі вызвалена больш 70 насялёных пунктаў і сярод іх вялікія насялёныя пункты СТАРЫ ПРЫБУЖ, ВАЛОВІЧЫ, ЗАЛОЖЖА, БУДЗІНА, РАДУЧЫ, БАЛЬШОЕ ШЧЭКАТАВА, СЛАБОДКА, ШАСТАКІ, ЖАКОЎКА, ЧАРНЕЎКА, КАРОЎЧЫНА, ХАНЬКОВІЧЫ, ПАПОЎКА, РАЗІНКА, ЧЭРНАВІЦЫ, БЯЛІВІЦЫ.

На другіх участках фронта—без істотных змен.

За 23 чэрвеня ў паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі знішчана 54 самалёты праціўніка.

* * *

ФІНЫ РАЗРАБАВАЛІ І РАЗБУРЫЛІ СВІРСКУЮ ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫЮ

Войскі Карэльскага фронта вызвалілі ад фінскіх захопнікаў Свірскую гідраэлектрастанцыю. Фінскія гітлераўцы разрабавалі і разбурылі гэтае буйнейшае энергетычнае збудаванне. У час адступлення фіны вывезлі апаратуру, кабелі, медныя шчыты, маторы, ліфты і іншае абсталяванне, станцыі, узарвалі чатыры галоўных турбіны і дзве дапаможных, спалілі генератары, разбурылі трансфарматары і ўзарвалі масты. Фінскія варвары поўнасцю спалілі рабочы пасёлак Свірскай гідрастанцыі.

Лаўры нямецкіх фашыстаў не даюць супакою кіруючай кліцы Фінляндыі. Фінскія нягоднікі, якія звязалі свой лёс з фашысцкай Германіяй, імкнуцца не адстаць ад гітлераўскіх пагромшчыкаў. Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі, фіны ператвараюць совецкую тэрыторыю ў «зону пустыні».

Чырвоная Армія гоніць халуёў Гітлера прэч з совецкай зямлі. У звярынай злосці фінскія бандыты знішчаюць нашы сёлы і гарады, прадпрыемствы, пабудаваныя совецкім народам на свае працоўныя зберажэнні. На што разлічваюць, на што спадзяюцца агалцелыя разбойнікі і падпальшчыкі, якія дыхаюць на ладан? Хай ведаюць фінскія гітлераўцы, што совецкі народ не даруе ім ні аднаго злачынства, зробленага імі па совецкай зямлі і патрабуе поўнага пакрыцця страт, якія прычынены фінамі Совецкаму Саюзу.

* * *

На паўночны захад і на захад ад горада Віцебск часці Н-скага злучэння, прасоўваючыся наперад, разграмілі вялікае злучэнне немцаў. Толькі на адным участку знішчана больш 2.000 гітлераўцаў і захоплена 6 танкаў, 60 гармат, многа мінамётаў, кулямётаў і складаў з рознай ваеннай маёмасцю. Пад ударамі нашых часцей гітлераўцы адкатваюцца, кідаючы на сваім шляху ўзбраенне і ваенныя матэрыялы. Совецкія войскі вышлі да ракі Заходняя Дзвіна на фронце ў 35 кілометраў.

Наша авіяцыя наносіла ўдары па артылерыйскіх пазіцыях, скапленнях войск і камунікацыях праціўніка. Знішчана 150 аўтамашын і 180 павозак з пяхотай і грузамі, разбіты бронепоезд, некалькі чыгуначных эшалонаў і 5 цыстэрн з гаручым. Падаўлены агонь 20 артылерыйскіх і мінамётных батарэй. У паветраных баях нашы лётчыкі збілі 11 нямецкіх самалётаў.

* * *

На паўднёвы захад і на поўдзень ад горада Віцебск праціўнік паспешна падцягвае рэзервы і з ходу кідае іх у бой. Немцы імкнуцца любой цаной затрымаць прасоўванне нашых войск. Не даючы ворагу апамятацца і прывесці ў парадак свае разбітыя і дэзарганізаваныя злучэнні, совецкія часці настойліва прасоўваюцца наперад. Па няпоўных даных вораг страціў за дзень да 3.500 салдат і афіцэраў, 74 гарматы і 137 кулямётаў.

Совецкія бамбардыроўшчыкі і штурмавікі наносяць бесперапынныя ўдары па жывой сіле і тэхніцы праціўніка. Нашы знішчальнікі ў паветраных баях збілі 15 нямецкіх самалётаў.

* * *

На Магілеўскім напрамку нашы войскі, пасля моцнага артылерыйскага абстрэлу і бамбардыроўкі пазіцый праціўніка з паветра, перайшлі ў наступленне. Совецкая пяхота хутка фарсіравала раку Проня. Вораг пабудаваў на заходнім беразе гэтай ракі абарончы рубеж, які складаецца з шматлікіх дзотаў і некалькіх ліній траншэй поўнага профілю. Совецкія войскі моцным ударам прарвалі абарону праціўніка, і, развіваючы поспех, прасунуліся наперад да 20 кілометраў. У траншэях і ходах зносін засталося многа варожых трупаў. Толькі на адным невялікім участку падлічана 600 забітых гітлераўцаў.

* * *

Партызанскі атрад імені Героя Совецкага Саюза Заслонава напаў на нямецкі гарнізон у адным насялёным пункце Віцебскай вобласці. У жорсткай рукапашнай схватцы партызаны знішчылі 40 гітлераўцаў і захапілі вялікія трафеі. Партызанскі атрад «Граза» за адзін дзень пусціў пад адкос тры нямецкія воінскія эшалоны. Разбіты 3 паравозы, 16 вагонаў і платформ з ваенным грузам.

На паўночны захад і на паўднёвы ўсход ад горада Віцебск

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ, 23 чэрвеня. **(Спец. кар. ТАСС).** Нашы войскі нанеслі магутныя ўдары па нямецка-фашысцкіх захопніках на паўночны захад і на паўднёвы ўсход ад абласнога цэнтра Беларусі — горада Віцебск. Добра разумеючы значэнне гэтага ўчастка, вораг аказвае ўпартае супраціўленне. Раён баёў багаты лясамі, балотамі і вазёрамі. Мясцовасць паміж чыгункамі Віцебск—Полацк і Віцебск—Орша перасечана вялікай колькасцю рэк і вазёр, якія складаюць басейн ракі Заходняя Дзвіна і яе прытокаў.

Гэтыя выгадныя для абароны прыродныя ўмовы гітлераўцы ўзмацнілі магутнай разгалінаванай сістэмай інжынерных збудаванняў. Дротавыя загароды, доты, дзоты, велізарная колькасць агнявых кропак перашкаджалі нашым часцям.

Перад наступленнем совецкай пяхоты праведзена магутная артылерыйская падрыхтоўка. Сотні гармат і мінамётаў абрушылі свой агонь на пярэдні край абароны і бліжэйшыя тылавыя базы праціўніка. Некалькі гадзін цягнулася гарматная кананада. Меткія залпы батарэй разбуралі нямецкія ўмацаванні. Часам артылерыйскі грукат дасягаў такой сілы, што ўсё навокал садрыгалася.

Прыкрываючыся агнявым валам нашых гармат, у атаку пайшла пяхота. Ахопленыя баявым парывам, совецкія падраздзяленні падавілі ўцалеўшыя варожыя агнявыя кропкі, апракінулі фашыстаў і прарвалі магутную лінію абароны праціўніка як на паўночны захад, так і на паўднёвы ўсход ад горада Віцебск.

Віцебск—буйнейшы вузел камунікацый—замыкае шляхі на Полацк, Мінск і Оршу. Вось чаму з такой ярасцю вораг абараняе гэты важны рубеж. Аднак, пад ударамі совецкіх войск немцы вымушаны адступаць, несучы вялікія страты. На паўночны захад ад Віцебска ўмацаваная паласа нямецкай абароны прарвана працягласцю 30 кілометраў па фронту. Нашы часці прасунуліся ў глыбіню размяшчэння ворага ад 12 да 15 кілометраў і авалодалі пры гэтым больш 100 населенымі пунктамі, у тым ліку раённым цэнтрам Віцебскай вобласці Шуміліна. Часці Чырвонай Арміі, якія наступаюць на паўднёвы ўсход ад Віцебска, прарвалі нямецкую абарону на фронце працягласцю 25 кілометраў і перарэзалі чыгунку Віцебск—Орша, пазбавіўшы такім чынам віцебскую групіроўку ворага чыгуначнай камунікацыі, якая звязвае яе з тыламі. На гэтым участку фронта совецкія воіны ачысцілі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў больш 50 населеных пунктаў. У ходзе разгарнуўшыхся баёў нямецка-фашысцкія дывізіі нясуць велізарныя страты. Нашы войскі, захапіўшы трафеі і палонных, працягваюць развіваць наступленне.

Падрыхтоўка да чэхаўскіх дзён на Палессі

МОЗЫР. **(Па тэлефону).** Палескі абласны выканаўчы камітэт дэпутатаў працоўных і абком партыі прынялі пастанову аб падрыхтоўцы да 40-годдзя з дня смерці вялікага рускага пісьменніка А. П. Чэхава, якое адзначаецца 15 ліпеня бягучага года. Ва ўсіх клубах, хатах-чытальнях, парткабінетах будуць праведзены лекцыі і даклады, прысвечаныя жыццю і творчасці пісьменніка.

Палескі абласны аддзел мастацтва рыхтуе спецыяльную праграму з твораў Антона Паўлавіча Чэхава.

Ткачыха Паліна Нікалаеўна Канаплёва выткала звыш плана за час Айчыннай вайны 12.447 метраў тканіны. З гэтай тканіны пашыты 4.000 гімнасцёрак для байцоў Чырвонай Арміі.

НА ЗДЫМКУ: стаханаўка фабрыкі Нова-Іванаўскай мануфактуры П. Н. Канаплёва за работай.

(Фотахроніка ТАСС).

Квартальны план перавыканан

ЛЕЛЬЧЫЦЫ, 23 чэрвеня. (БЕЛТА). Больш лесу краіне! — такі баявы лозунг лельчыцкіх лесарубаў і возчыкаў. На 20 чэрвеня план 2-га квартала па нарыхтоўцы і вывазцы перавыканан. Адгружаецца 2.600 кубаметраў драўніны, у тым ліку 568 кубаметраў для Данбаса.

—О—

НА АДНАЎЛЕННІ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

КЛІМАВІЧЫ. 25 комсамольска-маладзёжных брыгад працуюць на аднаўленні разбураных немцамі прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці. На сілікатным заводзе маладзёжная брыгада, якою кіруе комсамолка Гусева, пасля асноўнай работы выходзіць на ачыстку тэрыторыі завода ад смецця і хламу, нарыхтоўвае будаўнічыя матэрыялы. Кожны член брыгады адпрацоўвае па тры гадзіны ў дзень.

Будні беларускіх асоавіяхімаўцаў

У вызваленых раёнах Беларусі аднавілі сваю дзейнасць арганізацыі Асоавіяхіма. Першае, за што ўзяліся беларускія асоавіяхімаўцы, гэта — размініраванне палёў, лугоў, лясоў, балот. З лютага бягучага года пачалася падрыхтоўка кадраў інструктароў-размінёраў і размінёраў-байцоў. Усяго было падрыхтавана да 3.000 спецыялістаў гэтай справы. Як толькі сышоў снег, яны прыступілі да практычнай працы.

Асоавіяхімаўцамі знішчана ці абясшкоджана многа тысяч мін,— адзіночных і ў мінных палях.

Многія асоавіяхімаўцы праявілі асаблівую мужнасць у гэтай працы. Так, Д. Гнуцік разам са сваёй камандай падарваў многа варожых мін і сабраў многа трафейнай маёмасці, Г. Юшчанка за адзін месяц ачысціў ад мін тэрыторыю ў 1.500 гектараў.

Адначасова з размініраваннем асоавіяхімаўцы збіраюць па палях, пакінутае пры адступленні немцамі ўзбраенне — вінтоўкі, кулямёты, гранатамёты, патроны, снарадныя гільзы. Асоавіяхімаўцы адшукалі 5 гармат, схаваных немцамі, некалькі танкаў. Яны сабралі 21.000 патронаў. Трафейнае ўзбраенне выкарыстоўваецца асоавіяхімаўцамі для ваеннай вучобы.

За час, які прайшоў з дня вызвалення ад нямецкіх захопнікаў, арганізацыі Асоавіяхіма адной вобласці БССР падрыхтавалі 384-х варашылаўскіх стралкоў, 63-х аўтаматчыкаў, 120 ручных кулямётчыкаў.

600 варашылаўскіх стралкоў, 40 аўтаматчыкаў і 20 мінамётчыкаў рыхтуюць асоавіяхімаўцы ў вызваленых раёнах другой вобласці.

Патрыятычны прыклад маладой калгасніцы Ефрасінні Валасевіч

У канцы мінулага года на чыгунку прыйшла маладая калгасніца Ефрасіння Валасевіч. Яна стварыла маладзёжную брыгаду дзяўчат і дала слова, што брыгада будзе перадавой. Яе словы не разышліся са справай. Маладзёжная брыгада Ефрасінні Валасевіч сістэматычна перавыконвала заданні, працуючы на любых работах па аднаўленню чыгункі.

Дзяўчаты хутка авалодалі адной з будаўнічых прафесій. Вось ужо больш трох месяцаў яны працуюць штукатурамі. За ўмелую арганізацыю працы і дасягнутыя поспехі брыгадзір Валасевіч узнагароджана знакам «Выдатны будаўнік».

Зараз Ефрасіння Валасевіч і яе сяброўкі Н. Зянькова, Г. Сяліцкая, Г. Васькоўцава, А. Філімонцава, П. Васькоўцава і Т. Нарбут рашылі стаць кадравымі будаўнікамі і застацца на чыгунцы. Яны звярнуліся да моладзі наследаваць іх прыкладу — найсці працаваць на будаўніцтва.

(БЕЛТА).

Выраб ганчарнай пасуды

МОЗЫР. **(Наш кар.).** За апошні час ганчарныя арцелі Палескага прамысловага саюза павялічылі выраб пасуды. За май яны выпусцілі больш 4.000 місак, гаршкоў, жбаноў, кружак.

Добра працуе васілевіцкая ганчарная арцель «Звязда». Яна дала для патрэб вёскі і горада гліняпай пасуды агульным аб'ёмам 2.600 літраў. Амаль на 1.200 літраў пасуды выпусціла даманавіцкая ганчарная арцель «Ударнік». Адноўлена юравіцкая ганчарная арцель, якая выпусціла першыя 1.000 штук гліняпай пасуды.

КАНЕЦ БАНДЫ ГРАБЕЖНІКАЎ

Паблізу шасейнай магістралі размясцілася вялікае сяло. Сярод пышных зялёных дрэў саламяныя стрэхі хат здаюцца шэрымі плямамі. Дзе-ні-дзе з комінаў уецца сіні дымок.

Раніца. Шэрая, сумная, як само жыццё. Колькі такіх раніц сустракалі і перажылі людзі сяла! Многа гора, крыві і слёз бачылі тутэйшыя людзі.

Вуліца поўніцца дзіцячымі галасамі. Дзеці! Яны хутка забываюць гора. Гульня ў вайну — іх любімы занятак. Вось і зараз, калі дарослыя разышліся па сваіх справах, яны пачалі «вайну». Худыя з чорнымі ад сонца тварыкамі, у парванай вопратцы, яны шныраць па задворках, бегаюць, уздымаючы пыл. Часта чуюцца словы каманды:

— Пецька, за мною!

— За хатай Антосіхі—немцы!

— Сюды! Фрыц не хоча здавацца.

Раптам за ваколіцай грымнуў стрэл, затым другі, трэці... Дзеці прыціхлі. З хат выбеглі жанчыны і пачалі ўглядацца на захад. Там у далечыні ўздымаюцца хмары пылу — да сяла рухалася калона. Бялявы хлопчык хуценька злез з бярозы і закрычаў: «Немцы, немцы!» Вуліца апусцела. Толькі на прызьбе крайняй хаты сядзеў дзед Андрэй. Ён глядзеў у бок шасе. Там доўгай веранііцаю цягнуўся нямецкі абоз.

Немцы завярнулі ў сяло. За фурманкамі ішоў атрад узброеных салдат. Афіцэр у акулярах падыйшоў да дзеда.

— Стары, дзе народ? — спытаў ён.

— Усюды яго хапае, — адказаў стары, не падымаючы галавы. — Хто дома, хто ў лес пайшоў, а тыя, якіх вашы забілі, у зямлі ляжаць.

— Партызан! — закрычаў афіцэр. — Узяць!

Некалькі салдат накінуліся на дзеда і звязалі яму рукі. Афіцэр загадаў сабраць народ. Салдаты сілком выцягвалі з хат жыхароў і гналі іх да будынка былой канторы калгаса. На ганак узыйшоў афіцэр і пачаў гаварыць:

— Германскай арміі патрэбна харчаванне і вопратка. Бачыце вось гэтыя фурманкі? — немец кійком паказаў па падводы. — Усе яны павінны быць нагружаны...

Афіцэр падаў знак салдатам. Тыя падвялі да ганка дзеда.

— Гэты стары, — працягваў немец, — абяцаў даць для германскай арміі свінню, 100 яек і 50 метраў палатна. Так гэта, стары?

Дзед бліснуў вачыма і пашавяліў звязанымі рукамі.

— Развязаць! — загадаў афіцэр.

Дзеду развязалі рукі. Ён таропка зняў з сябе згрэбную кашулю, якая прыкрывала яго худое цела, скомкаў яе і кінуў у твар афіцэру.

— На, воўчае племя, гэта ўсё, што я маю!..

— Звязаць! — закрычаў немец. — Прыступіць да работы!

Некалькі салдат схапілі дзеда, другія кінуліся па хатах. Яны прыкладамі ламалі дзверы свірнаў, кладовых, ламалі скрыні. Яны цягнулі на падводы ўсё, што трапляла пад руку. Над сялом стаяў такі лямант, што здавалася настаў канец свету.

Хутка ўсё было закончана. Фурманкі, да адказу напоўненыя дабром, рушылі на шасе. Каля хат ляжалі збітыя да няпрытомнасці некалькі жанчын, другія ламалі рукі, галасілі. Чуўся плач перапалоханых дзяцей. За апошняй фурманкай прывязаны вяроўкай кавыляў дзед Андрэй. На губах яго запяклася кроў, на плячах і грудзях чарнелі крывавыя пацёкі. У канцы сяла дзед узняў галаву і закрычаў на ўсю вуліцу:

— Не галасіце, бабы! Далібог, не давезці ім гэтага дабра.

Немцы выйшлі на шасе. Пакуль рухаліся па чыстаму полю, яны голасна рагаталі. Нарэшце фурманкі дасягнулі ўзлесся. Гоман немцаў паступова заціх. Салдаты жахліва ўглядаліся ў кожны куст, у кожнае дрэва. Раптам перад самым носам у немцаў заскрыпела сасна і рухнула папярок дарогі. Немцы спыніліся.

— Ачысціць дарогу! — скамандаваў афіцэр. Некалькі салдат кінуліся з тапарамі да сасны. Але раздалася кулямётная чарга. Падкошаныя трапнымі кулямі, яны паваліліся.

Запрацавалі нямецкія кулямёты і аўтаматы. У хвасце калоны адкрылі агонь дзве гарматы. Над лесам загула страляніна. Аднак немцам ніхто не адказваў і яны спынілі агонь. І раптам з тыла данесліся словы каманды:

— Наперад! Смерць рабаўнікам!

З вінтоўкамі і аўтаматамі ў руках на немцаў рынуліся партызаны. Загрымелі выбухі гранат. Немцы пачалі разбягацца, але ад партызанскіх куль падалі мёртвыя. Афіцэр спрабаваў арганізаваць абарону, але і ён упаў забіты.

Сівы дзед стаяў са звязанымі рукамі і ва ўсю сілу крычаў:

— Ура!.. Ура!..

Партызаны разбілі гітлераўскіх грабежнікаў. Сярод падвод, на дарозе і на абочынах шасе, валяліся 54 забітыя і 15 параненых фрыцаў. Уцалеўшыя ўнтэр-афіцэр і ефрэйтар стаялі з узнятымі ўгару рукамі.

Так бясслаўна закончыў сваё існаванне адзін з атрадаў гітлераўскіх марадзёраў і рабаўнікоў. Партызаны падабралі трафеі — 2 гарматы, 1 станкавы і 11 ручных кулямётаў, 17 вінтовак і вялікую колькасць снарадаў і патронаў, а затым накіраваліся ў абрабаванае немцамі сяло. Наперадзе ішоў дзед. Ён гаварыў партызанам:

— Дзякую, дзеткі. Добра вы іх... І народ скажа дзякуй.

Д. ВАСІЛЬЕЎ.

Мінская вобласць.

З кіноапаратам па беларускіх партызанскіх атрадах

Вярнулася з паездкі да беларускіх партызан брыгада кіноаператараў. Яна рабіла здымку для новай дакументальнай карціны: «Вызваленне Беларусі».

Шэсць месяцаў з кіноапаратам у беларускіх партызан. Нашым аператарам за гэты час удалося засняць на кіноплёнку дзесяткі хвалюючых эпізодаў з жыцця і баявой дзейнасці мужных партызан Беларусі.

...Беларусь. Партызанскі раён У. Немец баіцца гэтых месц. Совецкія патрыёты рыхтуюць для Чырвонай Арміі абоз з хлебам. Нішто не палохае беларускіх калгаснікаў і вось падводы, нагружаныя каштоўным зернем, ідуць праз лінію фронта.

Не менш хвалюе і наступны эпізод, засняты нашымі аператарамі. У Полацку быў дзіцячы дом. Немцы выгналі выхаванцаў у адну з вёсак і там здзекуюцца з іх, паляць жывых дзяцей і інвалідаў. Аб жудасных злачынствах ворага даведаліся партызаны. Было прынята смелае рашэнне выратаваць совецкіх дзяцей ад смерці, вырваць іх з фашысцкіх лап. І партызаны выратавалі дзяцей. У якім страшэнным выглядзе ўбачылі іх кіноаператары! Немцы сілком бралі ў дзяцей кроў, дзеці вельмі схуднелі, яны хварэлі рахітам і іншымі хваробамі.

Кіноплёнка, прысвечаная дзецям-пакутнікам, з'яўляецца суровым абвінаваўчым актам супроць фашыстаў і нашы воіны адпомсцяць мярзотнікам і за здзекі над выхаванцамі Полацкага дзіцячага дома.

Сумесна з партызанамі аператары пабывалі на баявых аперацыях і, калі на экране з'явіцца фільм, гледачы пабачаць, як совецкія дыверсанты ўзрываюць чыгуначны мост і паляць драўляны мост на шасе. Засняты ўмацаваны партызанскі раён з міннымі палямі, надоўбамі, дротавымі загародамі. А партызанская кемлівасць? Набылі партызаны гармату, а «ўдарніка» да яе няма. Народныя мецiўцы сваімі рукамі зрабілі «ўдарнік» з пустой гільзы.

Кіноаб'ектыў зафіксаваў партызанскі лагер, лясны лагер насельніцтва, якое хаваецца ад фашыстаў, адпраўку параненых за лінію фронта, героя-партызана В. Ш., які знішчыў два варожыя танкі. Для кінофільма «Вызваленне Беларусі» аператары засьнялі слаўных партызанскіх важакоў Лабанка, Дуброўскага і другіх.

Аператары ішлі ў самую гушчу падзей, і адзін з іх, М. Сухава, загінула на баявым пасту.

Кінокадры, дастаўленыя з партызанскіх атрадаў Беларусі, адлюстроўваюць мужнасць совецкіх людзей, іх самаадданую барацьбу за вызваленне нашай роднай любімай Беларусі.

Е. САДОЎСКІ.

ПАДРУЧНІК ПА ПРЫРОДАЗНАЎСТВУ НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Выйшаў з друку падручнік па прыродазнаўству для беларускіх пачатковых школ. Аўтар падручніка В. Цецюрэў. Падручнік прызначаны для трэцяга класа.

Падручнік мае наступныя раздзелы: «Глеба і карысныя выкапні», «Вада», «Паветра», «Электрычнасць у прыродзе», «Жыццё раслін», «Ахова здароўя» і дадатак «Што трэба сабраць для работы ў школе».

Міжнародная інфармацыя

Дзеянні французскіх патрыётаў

ЛОНДАН, 23 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва АФІ перадае, што дзеянні французскіх атрадаў супраціўлення па ўсёй тэрыторыі Францыі набываюць усё больш вялікія памеры. Баі ідуць у розных раёнах краіны. Праціўніку нанесены цяжкія страты.

За апошнія дні французскія патрыёты зрабілі рад разбурэнняў на каналах: Нівернэ, які злучае Сену і Луару, Сен Кантэн на канале, які злучае Рэйн і Рону.

На ўсіх чыгуначных лініях, якія вядуць да важнага чыгуначнага вузла Тэрнье (дэпартамент Эна ў Паўночнай Францыі), у радзе месц разбурана палатно. Акрамя таго, адзначаецца рад разбурэнняў на чыгуначных дарогах у дэпартаментах, якія прылягаюць да бельгійскай граніцы. Чыгунка Леон-Марсель прыведзена ў нягоднасць.

БАІ Ў ЮГАСЛАВІІ

ЖЭНЕВА, 23 чэрвеня. (ТАСС). Як перадаюць з Югаславіі, вярхоўны штаб народна-вызваленчай арміі Югаславіі паведамляе, што ў заходняй Босніі часці народна-вызваленчай арміі разграмілі вялікую нямецкую матарызаваную калону. Захоплена 16 аўтамашын, 2 танкі, 2 гарматы і многа боепрыпасаў.

У заходняй Босніі і Славеніі немцы таксама нясуць у жорсткіх баях вялікія страты. Ва ўсходняй Сербіі ідуць вялікія баі са значнымі атрадамі недзічаўцаў і чэтнікаў. За апошнія дні тут знішчана каля 500 варожых салдат і афіцэраў.

У горскім Катары часці 13-й харвацкай дывізіі народна-вызваленчай арміі выбілі немцаў з трох гарадоў.

Паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў

ЛОНДАН, 23 чэрвеня. (ТАСС). У вячэрнім паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў ад 23 чэрвеня гаворыцца:

«Націск на абарону Шэрбура ўзрастае. На ўсход ад Шэрбура патрулі сустракаюць невялікае супраціўленне ў сектары паміж мысам Леві і Сен-Вааст. У раёне паміж Канам і Тылі-сюр-Сель працягваюцца баі мясцовага значэння. Раніцою 23 чэрвеня на поўдзень ад вострава Джэрсі (Нармандскія астравы) лёгкія караблі берагавой абароны перахапілі варожы караван, які ішоў пад аховай. Адзін узброены траўлер праціўніка быў патоплены і адно судно падпалена. Астатнім суднам былі прычынены пашкоджанні гарматным абстрэлам.

Раніцою 23 чэрвеня дзеянні авіяцыі былі абмежаваны з прычыны дрэннага надвор'я. Знішчальнікі і знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі атакавалі розныя чыгуначныя аб'екты за межамі зоны баёў. Налётам падвергліся чыгуначная станцыя Мезідон і чыгуначны вузел на поўнач ад Ле Ман. Чыгуначныя лініі на поўнач ад Тура і Орлеана былі пашкоджаны. Рух па іх спынены. Налёту падвергліся таксама чыгуначныя масты і чыгуначныя шляхі ў Нанце, Ла Рошы, Самюры і Ніоры, а таксама ў пунктах, якія знаходзяцца на ўсход і на паўднёвы ўсход ад Гранвіля. Абстрэлу з самалётаў падвергліся паравозы і іншыя чыгуначныя аб'екты ў раёне Парыжа і Шатабрыяна. Паводле папярэдніх паведамленняў, знішчана 11 самалётаў праціўніка. Наша авіяцыя не страціла ні аднаго самалёта. Цяжкія дзённыя бамбардыроўшчыкі ў суправаджэнні знішчальнікаў атакавалі базы самалётаў-снарадаў у раёне Па-дэ-Кале. Самалёты берагавой абароны атакавалі ў Ла-Маншы варожыя тарпедныя кацеры, патапіўшы два з іх, магчыма патапіўшы 3 і прычыніўшы пашкоджанні некалькім іншым. У часе гэтых аперацый быў таксама пашкоджаны мінны тральшчык праціўніка. Паводле даных аэрафотаздымкі, пры налёце цяжкіх начных бамбардыроўшчыкаў на Лаон і Рэймс у ноч на 23 чэрвеня была знішчана вялікая колькасць вагонаў».

* * *

ЛОНДАН, 24 чэрвеня. (ТАСС). У апублікаваным сёння раніцой паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

«Перад самым Шэрбурам ідуць жорсткія баі, і праціўнік аказвае моцнае супраціўленне. Нашы войскі паступова прасоўваюцца наперад і знаходзяцца цяпер на ўзбярэжжы на блізкай адлегласці з двух бакоў ад крэпасці.

На захад ад Карантана супраціўленне праціўніка ўзмацнілася. На паўночны ўсход ад Кана нашы войскі пасля жорсткіх баёў некалькі прасунуліся наперад. На ўсход ад ракі Орн нашы ваенныя караблі вялі агонь па войсках і танках праціўніка.

23 чэрвеня авіяцыя саюзнікаў дзейнічала, галоўным чынам, супроць падмацаванняў праціўніка, якія ён спрабаваў перакінуць з Парыжа на захад і з Паўднёвай Францыі на поўнач.

Міжнародны агляд

Вайна супроць нямецкіх захопнікаў уступіла ў рашаючую фазу. Суадносіны сіл цяпер такія, што паражэнне гітлераўскай Германіі немінуча. Яна прайграла ўжо вайну і стаіць перад сваёй катастрофай. Яшчэ некалькі магутных удараў з боку аб'яднаных сіл саюзных дзяржаў, і вораг будзе разгромлены.

Такія вывады, якія вынікаюць з паведамлення Совінформбюро, апублікаванага ў дзень трохгоддзя з дня злачыннага нападу нямецка-фашысцкіх разбойнікаў на совецкую зямлю.

Замежны друк і радыё шырока каментыруюць вынікі трэцяй гадавіны Айчыннай вайны Совецкага Саюза. «Совецкая дзяржава,—піша англійская газета «Іўнінг Стандарт», — праявіла сябе дастаткова моцнай і трывалай для таго, каб вытрымаць больш цяжкія няшчасці і больш працяглыя пакуты ў параўнанні з усім тым, што перажывала якая-небудзь дзяржава на працягу ўсёй гісторыі смяротэльных канфліктаў».

Лонданскі радыёкаментатар Патрык Лейсі, выступаючы па радыё заявіў, што калі-б рускія не змагаліся так доблесна на працягу мінулых трох год і не працягвалі-б змагацца зараз, то пасяховае ўтаржэнне на захадзе нельга было-б ажыццявіць.

Нават з гэтых кароткіх водгукаў зусім ясна прызнанне велізарнай ролі Совецкага Саюза для ўсіх свабодалюбівых народаў у іх барацьбе супроць гітлераўскай Германіі. Совецкі народ сарваў планы «маланкавай вайны» і разбурыў абарончую стратэгію германскага камандавання.

Вайна выявіла дэфектыўнасць як ваеннай, так і палітычнай стратэгіі Гітлера. Гітлераўская Германія ізалявана. Фашысцкі блок развальваецца. Адзінства-ж саюзных дзяржаў цяпер больш трывалае, чым калі-б то ні было раней. Арміі СССР, Вялікабрытаніі і ЗША з усіх бакоў штурмам прабіваюць сабе шлях да жыццёва важных цэнтраў фашысцкай Германіі. Нямецкія захопнікі прайгралі вайну і ніякае «сакрэтнае ўзбраенне», накшталт самалётаў-снарадаў, не можа змяніць агульнага ходу падзей. Справа ідзе да развязкі.

Але іменна бязвыхаднасць становішча Германіі прымушае нямецка-фашысцкіх разбойнікаў аказваць адчайнае супраціўленне, штурхае іх на ўсё новыя і новыя злачынствы. Таму неабходна, каб саюзныя дзяржавы ўвялі ў дзеянне свае асноўныя сілы. Сакрушальнага ўдару сіл свабодалюбівых народаў не зможа вытрымаць фашысцкі звер. Ён павінен быць дабіты. І ён будзе дабіты.

Нашы саюзнікі паспяхова прасоўваюцца ў Нармандыі. Набліжаецца да свайго завяршэння бітва за Шэрбур. Горад акружаны. У пастцы апынулася ад 30 да 40 тысяч нямецкіх салдат, перад якімі цяпер выбар — або капітуляцыя і палон, або пагібель. Немцы ўжо не спадзяюцца на поспех і прыступілі да разбурэння партовых збудаванняў. Тэрмін ультыматума, прад'яўленага генералам Эйзенхауэрам асаджанаму праціўніку, скончыўся. Саюзныя войскі пачалі штурм крэпасці і прапіклі ўглыб абароны ворага.

Развіццё барацьбы за Шэрбур, як і за ўвесь паўвостраў Катантэн, які адрэзаны амерыканскімі войскамі, сведчыць аб тым, што нашы саюзнікі не толькі трывала ўмацаваліся на занятым плацдарме, але і развіваюць ініцыятыву. Немцы не могуць свабодна манеўраваць сваімі войскамі, таму што яны вымушаны раскідваць сілы, не маючы магчымасці сканцэнтраваць іх для моцнага ўдару. Да таго-ж гітлераўцы павінны лічыцца з магчымасцю новых дэсантаў у новых месцах, бо яны не ведаюць напрамку галоўнага ўдару саюзнікаў.

Становішча гітлераўцаў ва Францыі, як і ў іншых акупіраваных краінах, ускладняецца тым, што тыл германскай арміі ў гэтых краінах не трывалы. Народы акупіраваных краін ненавідзяць захопнікаў. Яны гатовы да барацьбы за перамогу над ворагам. Кожны дзень прыносіць паведамленні аб актыўнасці французскіх партызан, якая ўсё расце і расце, пра баявыя дзеянні «непрыкметнай арміі» французскага народа.

Немцы даўно пераканаліся ў сур'ёзным значэнні супраціўлення французаў. Крывавы тэрор, які яны цяпер учыняюць,—паглядны доказ гэтага. Дарэчы, кат французскага народа Дарнан, узведзены ў «сан» статс-сакратара міністэрства ўнутраных спраў, заняты менавіта ажыццяўленнем гэтых тэрарыстычных мерапрыемстваў супроць патрыётаў Францыі.

Але нямецка-фашысцкіх захопнікаў не выратуюць ад помсты французскага народа ні дарнаны, ні лавалі. Бязмежны гнеў народа. Французскі народ—у гэтым можна не сумнявацца—нічога не забудзе і нічога не даруе ворагам.

Гітлераўцы выхваляліся, што ў іх у руках амаль усе еўрапейскія сталіцы. Ім нехапала... Масквы. Але Масквы яны так і не ўбачылі. Немцы ўбачаць крах Берліна, разгром гітлерызма.

* * *

Усе англійскія газеты апублікавалі на відным месцы паведамленне аб узяцці Выбарга Чырвонай Арміяй. Газета «Іоркшыр Пост» піша, што становішча Фінляндыі з дня ў дзень робіцца горшым, бо Германія нічым не можа ёй дапамагчы. Эвакуацыя Хельсінкі — сведчанне вялікай разгубленасці фінскіх правіцеляў. Газета адзначае, што Фінляндыя цяпер у адзіноце.

Наступальныя аперацыі Чырвонай Арміі набліжаюць момант крушэння аднаго з самых агідных сатэлітаў Германіі.

Я. ВІКТАРАЎ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Вараўская, 10.